

Jaarverslag 2022

5 Mei Comité Alkmaar

Het 5 Mei Comité Alkmaar (5MC) stimuleert de eigentijdse beleving van de democratische verworvenheden en vestigt de aandacht op het feit dat vrijheid niet vanzelfsprekend is. 5MC doet dat door het organiseren van een jaarlijks festival op 5 mei en het exploiteren van een website. (Uit: Statuten Stichting 5 Mei Comité Alkmaar)

Voor de 25ste keer een feest om vrijheid te vieren

Op 2 maart besloot het 5MC ondanks de oorlogsdreiging in Oekraïne door te gaan met het organiseren van het Alkmaarse bevrijdingsfestival.

Is er op 5 mei vrede, dan hebben we wat te vieren.

Is er oorlog, dan wordt het meer een demonstratieve bijeenkomst.

Op 5 mei organiseerde 5MC dus haar 25e Bevrijdingsfestival. Vele duizenden bezoekers, heel jong en oud en alles daar tussenin, kwamen in de zonovergoten Alkmaarderhout samen om onze vrijheid te gedenken.

Het feit dat op 2000 kilometer afstand Oekraïne voor haar vrijheid (en onze!) vecht, maakte van een feestelijk festival tegelijk een statement voor vrede en respect voor elkaar.

Een flink aantal keren heeft de presentator vanaf het podium daaraan herinnert.

Zo besefte iedereen tijdens het festival dat vrijheid elders in de wereld nog bevochten moet worden.

Bevrijdingsfestival Alkmaar doet het goed vergeleken met andere festivals met een veel hogere begroting. Al jaren staan we als enig 'particuliere' festival tussen de ruim gefinancierde Nationale Bevrijdingsfestivals in de Entertainment Business Gids, een vette paperback met alle festivals in Nederland. Ook in de uitgave van 2022 stond een foto die Alkmaarders laat zien, die de vrijheid vieren zoals het hoort: met z'n allen.

Deze mooie promotie voor de stad schrijven we graag op ons conto.

Inhoudelijke samenwerking rond vrijheid

Het 5MC verstrekke wederom de faciliteiten voor ontmoetingen met **Alkmaarse veteranen**.

Hun kraam tegenover het kinderfestivalterrein trok enorm veel belangstelling. In onze communicatie zetten we de veteranen neer als beschermers van de vrijheid en bringers van humanitaire hulp. Festivalbezoekers luisterden geïnteresseerd naar de verhalen over hun vredesmissies en hoorden zo de boodschap die wij met het bevrijdingsfestival willen overbrengen: vrijheid is niet vanzelfsprekend, maar heeft onze voortdurende steun nodig.

De toegang tot het festivalterrein loopt over een breed pad met aan de ene kant het kinderfestival en een kleine informatiemarkt en aan de andere kant de meet & greet met de Alkmaarse veteranen. Het is een feestelijke entree tot het festival.

5MC is betrokken bij activiteiten in de gemeente Alkmaar die te maken hebben met vrijheid en vrede. Standaard bezoekt een afvaardiging **herdenkingen** van Zwarte Zondag (15 april) in Sint Pancras, van de Slag bij Rustenburg (11 oktober) en van de fusillade aan de Harddraverslaan (17 november).

In 2019 vroeg 5MC aandacht voor onze stadsgenoot **Truus Wijsmuller - Meijer**. Ze redde tussen 1938 en mei 1940 via kindertransporten naar Engeland ruim 10.000 kinderen van voornamelijk Joodse afkomst, die anders de dood zouden hebben gevonden in een concentratiekamp.

In januari 2017 verzocht 5MC mede namens het Alkmaarse 4 Mei comité en Stichting Herdenkingsstenen Joods Alkmaar de gemeente om haar te eren door een straat naar haar te vernoemen. De wens ging in al in 2019 vervulling, mede door de inzet van Historische vereniging Alkmaar.

De in 2021 door 5MC gefilmde clip met een presentatie van Leen Spaans over 'Tante Truus' werd voorzien van Engelse ondertiteling. Inmiddels is deze versie bijna 700 keer bekeken.

5MC regelde op verzoek van **Historische Kring Ursem** een herdruk van hun uitgave over de Slag bij Rustenburg. Dit werd mede mogelijk gemaakt door een genereuze bijdrage van de afdeling Erfgoed van de gemeente Alkmaar. Een groot deel van de exemplaren is verdeeld onder basisscholen in de Schermer.

Al jaren is 5MC betrokken bij de activiteiten in het kader van de jaarlijkse **nationale Vredesweek**. De Alkmaarse Ambassade voor Vrede bestaande uit 5MC, Art.1 NHN - Bureau discriminatie zaken, 4 Mei Comité, ILPA, Amnesty, Apostolisch genootschap en Flame of hope gaf de jonge Alkmaarse filmers Senna Brammer en Nathalie Kamp de opdracht een korte film te maken over het thema 'Generatie vrede'. In de clip gaat transgender activiste Tammie Schoots (o.a. journalist van Trouw en student filosofie) in gesprek met vredesondersteuner Hugo Koeman (o.a. Bevrijdingsfestival Alkmaar) over hun beweegredenen, ervaringen en resultaten. De bij Podium Victorie gefilmde dialoog tussen twee generaties Vrede raakt thema's als vrede als iets collectiefs, voor altijd doorgaan, luisteren in plaats van schreeuwen en nieuwe stemmen faciliteren. De première was tijdens de opening van de Alkmaarse Vredesweek 2022 in Taqa Theater de Vest.

In november 2019 nam de gemeenteraad unaniem een motie aan om een **namenmonument** te realiseren met de namen van alle uit de huidige gemeente Alkmaar afkomstige slachtoffers van de Holocaust. Sinds 2020 is het 5MC betrokken bij de klankbordgroep die het proces begeleidt. Het is een arbeidsintensief proces, waarbij de grootste zorgvuldigheid in acht wordt genomen. Een fout in de namen op het monument zou onvergeeflijk zijn.

Inmiddels stemde het college van B&W in met het definitieve ontwerp voor het monument dat op het plein voor station Alkmaar komt te staan. De positieve medewerking van o.a. de NS verdient respect.

Eind 2021 zijn de voorbereidingen voor de daadwerkelijke realisatie gestart. De realisatie van het monument liep ernstige vertraging op vanwege extreme trage levering van de benodigde materialen. De onthulling is inmiddels een aantal keren uitgesteld.

Organisatie

Vernieuwing: alleen on-line betalen en recyclebare bekere

Bezoekers konden alleen met PIN betalen. Dat voorkwam wachttijd bij het kopen van munten, maakte snel afrekenen makkelijker (geprogrammeerde kassa's) en scheelde kosten. Het inleveren van papier- en muntgeld kost namelijk stortingsgeld dat tot honderden euro's oploopt. Bovendien hoefden we geen microweegschaal meer te huren om de muntjes te wegen en ook de telmachine om snel de horecaondernemers te kunnen uitbetalen verviel. Nog een belangrijk argument: Het is niet fijn om een paar keer per dag met een rugzak met tienduizenden Euro's naar de bank te fietsen. Bovendien voorkomt online betalen een situatie van een aantal jaren geleden toen de dagomzet van een ijskraampje werd gestolen. Alleen bij het kinderfestival was een muntkassa. Kinderen (of hun ouders) konden de attracties met ouderwetse bevrijdingsmuntjes betalen. Bovendien zijn de vrijwilligers achter de loketten 'het gezicht' van het festival die vragen van uiteenlopende aard kunnen beantwoorden. Een paar reacties op social media vonden dat we de vrijheid om met geld te betalen hadden afgenomen. Zij waren niet ontvankelijk voor bovenstaande argumentatie.

Om (plastic) afval te voorkomen werkten we met recyclebare bekere. Bezoekers betaalden bij hun eerste bestelling 50 cent per beker; de kosten voor de beker en het recyclen ervan.

Elke beker die bij een nieuwe bestelling werd ingeleverd, werd geruild voor een nieuwe recyclebare beker. De gebruikte bekere werden ingezameld en gerecycled.

Dit systeem scheelde enorm in afval. Bovendien vonden wij het in deze (post-)coronatijd belangrijk om zo hygiënisch mogelijk te werken.

Er waren na afloop van het Bevrijdingsfestival nauwelijks bekere op het veld te vinden.

Veilig festival

We kunnen de alinea over veiligheid gewoon kopiëren uit alle andere jaarverslagen. Ook dit jaar was er geen rottigheid. Een paar schaafwondjes, blaren en hoofdpijn werden professioneel door het EHBO-team van uit de IJmond verholpen.

De beveiligers van NHTB bleven prettig low profile ondanks de prominente rol bij de bij tijden enorm drukke toegangscontrole. Verkeersregelaars zorgden de hele dag o.a. voor veilige oversteekplekken en hielpen bij de controle van (de toegang tot) het backstage gebied.

Muziek voor volwassenen en activiteiten voor kids

Het programma werd afgetrapt door The cool quest, voormalig 3FM serious talent. De Heeren van Aemstel band stond evenals Bob en de Blue Band garant voor feest op het podium en het veld. De reggae van de One revolution band. Absolute topper Nielson sloot het programma af. Tussen de acts kreeg DJ Sweet le Freak het publiek aan het zingen (zelfs kerstliedjes!).

Het muziekprogramma werd rond 2 uur traditioneel onderbroken door de aankomst van het bevrijdingsvuur dat in de nacht van 4 op 5 mei door lopers van o.a. de Alkmaarse atletiekvereniging Hylas vanuit Wageningen naar ons festivalterrein wordt gebracht. Burgemeester Anja Schouten ontstak met soepel gemak het Bevrijdingsvuur.

De wens een jonger publiek te trekken is met de slotact Nielson gelukt zo valt af te leiden uit de gestegen verkoop van frisdrank.

One revolution band heeft de mix van tafel gebruikt voor een videoclip.

Kinderen konden zwieren in een kindvriendelijke draaimolen, ravotten op een 12 meter lange stormbaan, dansen op een springkussen, henna tattoos laten zetten of geschminkt worden.

De uitdaging blijft

Het blijft voor het vrijwillige bestuur een uitdaging om het Alkmaarse bevrijdingsfestival te realiseren. Ten eerste in financieel opzicht door sterk gestegen kosten voor faciliteiten, geluid en licht, beveiligers en verkeersregelaars, fietsenstallingen, sanitaire voorzieningen, inkoop van producten en fors gestegen gages voor bands. De stijging beloopt 30 - 40% ten opzichte van het vorige Bevrijdingsfestival in 2019.

Daarnaast voelt 5MC druk in organisatorisch opzicht om te voldoen aan de eisen gesteld in de vergunningen en andere regelgeving.

Al jaren horen wij, dat we inmiddels hebben bewezen dat het festival goed geregeld is. Het is wrang dat er toch elk jaar regels en controles bijkomen en vooral ook verantwoordelijkheid. Zaken die het ene jaar optimaal en naar tevredenheid geregeld zijn, blijken een jaar later vanwege veranderd beleid weer anders te liggen.

We kregen in de loop der jaren steeds meer het gevoel, dat de gemeente Alkmaar niet doorhad wat een fantastisch festival zijn binnen hun gemeentegrenzen had. En dat voor een subsidie van minder dan een 7de van de festivalbegroting.

Het regelen van de evenementenvergunning kostte dit keer mee tijd dan verwacht vanwege onze wens om het Bevrijdingsfestival later te laten eindigen. Een nieuw Ecologisch rapport bleek nodig. Nadat omwonenden een bezwaar hadden ingediend en de Omgevingsdienst Noord-Holland voorwaarden had gesteld is het uiteindelijk na constructief overleg met de Afdeling vergunningen goed gekomen. Net op tijd...

Andere activiteiten

Onze site www.bevrijdingsfestivalalkmaar.nl geeft tienduizenden bezoekers informatie over het festival en andere relevante wetenswaardigheden en is een belangrijk kanaal voor informatie over de Dodenherdenkingen op 4 mei in Alkmaar, Sint Pancras/Oudorp, Stompetoren/De Rijk. 5MC zet Facebook (1325 volgers) in voor snelle berichtgeving en communicatie.

Financiën

Publiek zorgt voor onze meeste inkomsten

Ook in 2022 financierden onze bezoekers grotendeels het festival door eten en drinken en activiteiten te betalen. Dat klinkt simpeler dan het is. We moeten daar veel voor regelen. Bijvoorbeeld mobiele pinautomaten, een geprogrammeerd kassasysteem en tientallen vrijwilligers die een dag lang de natte horeca die wij in eigen hand hebben genomen bemensen.

Omdat ons online betaalsysteem werkte met voorgeprogrammeerde kassa's konden wij op elk moment voor elke pin-automaat de omzet bekijken. Zo zagen wij aankomen dat de frisdrank eerder dan verwacht oprakte (veel jeugd!) en konden wij nog snel de voorraad aanvullen voor de rest van de avond.

We zijn positief over de gedeeltelijke financiële onafhankelijkheid, maar die heeft wel een keerzijde: Als startende ondernemer konden we tot nu toe nog geen reserves opbouwen. En dat levert een gigantisch financieel risico op.

Sponsoring

De beperkte subsidie van de Gemeente Alkmaar is structureel en 5MC is daar erkentelijk voor. Stijgende kosten voor acts en organisatie zetten de begroting onder druk. 5MC bleef zoeken naar sponsoring en vond een stevige partner in Heineken. Onderstaande opsomming laat zien wat samenwerking met een verscheidenheid aan partners in 2022 opleverde.

Victoriefonds	Sponsoring hoofdact
Heineken en Sligro	Sponsoring in geld en faciliteiten
Vrumona	Financiële bijdrage
Bands en bookers	Kortingen
Sound rent	Korting op geluid & licht
Support media	LED-scherm
Stadswerk072	Facilitaire ondersteuning
Loonbedrijf Klaver Zuid-Schermer	Korting op rijplaten
NHTB	Gratis portofoons, korting op inzet beveiligers
Verzekeringwinkel	Financiële bijdrage
Cultuurpark De Hout	Faciliteiten
Atletiek vereniging Hylas	Organisatie bevrijdingsvuur

Het was de laatste keer

De organisatorische druk op het bestuur werd te groot. De bestuursverantwoordelijkheid is bijna niet te dragen nu de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen bestuursleden persoonlijk aansprakelijk maakt voor wanbeleid. Het is een van de redenen waarom het 5 Mei comité begin september heeft besloten te stoppen met het organiseren van het enige echte Alkmaarse bevrijdingsfestival.

Na 25 keer is het afgelopen.

Het organiseren van het Bevrijdingsfestival kostte ons de laatste jaren zoveel tijd en energie, dat we niet meer toekwamen aan de reden waarom we begonnen zijn: Vrijheid de aandacht geven die het verdient en vooral met elkaar vieren.

Daarnaast voelt de toenemende ingewikkeldheid van wet- en regelgeving als een lastig te overwinnen obstakel.

De explosief gestegen kosten bemoeilijken bovendien ons streven om een gratis festival te organiseren met prijzen voor attracties, eten en drinken die voor iedereen te betalen zijn. Maar vooral het risico op hoofdelijke aansprakelijkheid van de bestuursleden van de stichting onder de nieuwe Wet Bestuur en toezicht Rechtspersonen deed ons besluiten om de handdoek in de ring te gooien. Een vrijwilligersorganisatie kan en wil een dergelijke verantwoordelijkheid niet aangaan.

Terugblikkend zien we in de loop der jaren een groei in bezoekersaantal en kwaliteit. Van de

kratjes bier en fris verkocht vanaf behangtafels, groeiden we naar een snel barsysteem met on-line betalingen.

Het kinderfestival was de trekker van de jeugd, die per slot van rekening de toekomst heeft. We waren het eerste festival in Alkmaar met herbruikbare (statiegeld) bekertjes. Overigens hadden we ook als eerste festival te maken met verplichte hekken om het festivalterrein. Na een paar jaar was iedereen daaraan gewend.

Van vele bands hoorden we hoe fijn en gastvrij onze ontvangst was en dat zij graag nog eens wilden spelen.

En het allerbelangrijkste was wel het fijne Alkmaarse publiek. Nooit heeft er een incident of ongeval plaatsgevonden. De uitgaven voor verbandmiddelen bleven al die 25 jaar onder een tientje.

Samenwerken met Stadswerk072, 4 Mei Comité, hulpdiensten, gemeente, beveiliging, geluidsmensen en horeca ging prettig en soepel. Vrijwilligers, het was soms even zoeken, waren altijd lovend over de onderlinge sfeer. Veteranen, hardlopers met bevrijdingsvuur, het waren vaste waarden.

De steun die we al die jaren in geld en materieel kregen van vele sponsors en fondsen hebben we dankbaar aanvaard en goed besteed. Ons publiek was in al die jaren verreweg onze grootste sponsor!

Dank aan iedereen die ons al die jaren heeft gesteund, op welke manier dan ook.

Want, uiteindelijk ging het ons om de boodschap: vrijheid is niet vanzelfsprekend. Vrijheid heeft aandacht nodig. En die boodschap heeft in al die jaren luid en duidelijk geklonken in de Alkmaarderhout.

We zijn blij, dat het college van B&W van Alkmaar stappen heeft gezet om het Bevrijdingsfestival op enigerlei wijze te continueren.

2023 wordt een overgangsjaar waarin onderzocht wordt op welke wijze het Alkmaarse Bevrijdingsfestival in de toekomst moet worden vormgegeven. Het onderzoek vindt op artistieke wijze plaats en met een zo divers mogelijk publiek.

Vrijheid is van en voor iedereen.

Vrijheid deel je met elkaar.

We beginnen in Alkmaar.

Het 5 Mei Comité bestond in 2022 uit:

Hugo Koeman (voorzitter)

Koen Blok (secretaris)

Anna Koeman (penningmeester)

Frans Jong (faciliteiten)

Coen Gravemaker (podium / faciliteiten)

Evelien Priester (kinderfestival / publiciteit).